

Liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma

Elinvoimalautakunta 20.01.2026
2892/12.04.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot
Liikuntapalveluiden päällikkö Marjo Rantala
Vapaa-aikajohtaja Minna Särelä
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Elinvoimalautakunta päätti kokouksessa (24.11.2024) käynnistää vuonna 2025 liikuntapaikkasuunnitelman (syksy 2024) pohjalta tehtävä Liikuntapaikkakehittämisen poikkihallinnollinen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS), jossa tulisi linjata tulevia liikuntapaikkakehittämisen suuntaviivoja ja kokonaisuuksia.

Liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) laadittiin syksyllä 2025 Finnish Consulting Group FCG Oy:n / Rakennettu Ympäristö asiantuntijatyönä. Tavoitteena oli laatia strateginen suunnitelma kaupungin liikuntapaikkarakentamisen kehittämisestä vuosille 2025–2040. Suunnitelmaa tarvitaan, jotta voidaan tietoon perustuen tehdä ratkaisuja, jotka edistävät porvoolaisten ihmisten omaehtoista liikunnan harrastamista sekä seuratoiminnan mahdollistamista. Suunnitelmassa tuli esittää, mitä liikuntapaikkoja tulisi rakentaa, minne ja milloin, mistä liikuntapaikoista tulisi luopua sekä mitä liikuntapaikkoja tulisi kunnostaa tai kohentaa, sekä perustelut näille valinnoille.

Liikuntapaikkoja koskevien suositusten tuli muodostaa yhtenäinen, perusteltu kokonaisuus. Loppuraportin tuli esittää kolme (3) erilaista Porvoon kaupungin liikuntapaikkaverkoston visiota vuodelle 2040 sekä näihin visioihin pääsemiseen vaadittavat toimenpiteet, toimenpiteiden aikataulutuksen sekä vaadittavat resurssit (huomioiden sekä tarvittavat investointimäärärahat että liikuntapaikkojen suunnittelu-, rakennuttamis- ja ylläpitohenkilöstöresurssin).

Kaikkien visioiden tuli olla yhteensopivia liikunta- ja kuntalain vaatimusten, porvoolaisten tarpeiden sekä tilaajan toimittamien tausta-aineistojen kanssa. Visioiden tuli kuitenkin erota toisistaan painopisteiltään sekä kaupungin kasvuun ja kehittymiseen liittyviltä taustaolettamuksiltaan, jotta Porvoon kaupunki voi jatkossa valita vaihtoehtoista toteutettavan vision tai eri visioiden elementtejä perustuen esimerkiksi toteutuvaan väestönmuutokseen tai kaupungin taloudelliseen tilanteeseen.

Vaihtoehtoisista visioista tuli selvittää vähintään seuraavat asiat:

- Tarpeisiin perustuva liikuntapaikkaverkosto sijaintitietoineen: mitä uusia liikuntaolosuhteita rakennetaan, mitä olemassa olevaa korjataan tai uudistetaan, mistä liikuntapaikoista luovutaan
- Perustelut: Miksi esitetyt muutokset tehdään? Mitä hyötyjä muutoksilla saavutetaan, miten eri kohderyhmien tarpeet huomioidaan ja miten ratkaisut edistävät eri-ikäisten

porvoolaisten liikkumista? Millä perusteilla joistain liikuntapaikoista luovutaan, ja mitkä ovat kaupungin liikuntapaikkaverkoston priorisointien perusteet? Miten liikuntapaikkaselvitystä, muuta tausta-aineistoa ja porvoolaisten toiveita ja tarpeita on huomioitu visioissa?

- Tarvittava budjetti, esimerkkeinä vastaavat toteutetut kohteet Suomessa (esitettävien liikuntapaikkaverkoston muutosten suunnittelu, rakennuttamisen ohjaus ja valvonta, rakennuttamis- tai purkukustannukset, ylläpitokustannukset ja -resurssit).

FCG toteutti PTS-työn kaupungin liikuntapalveluiden sekä ohjausryhmän ohjauksessa. Ohjausryhmässä oli edustus kaupunkikehityksen toimialalta kaupunki-infrasta sekä kaupunkisuunnittelusta.

PTS:n lähtötietoina huomioitiin väestöennusteet, joiden mukaan Porvoossa lähitulevaisuudessa lasten ja nuorten määrä vähenee, kun taas eläkeläisten määrä kasvaa. Kokonaisuudessaan väestönkasvun Porvoossa odotetaan muodostuvan lähinnä maahanmuutosta. Kaupunkirakenne muuttuu ja Porvoon sisäisen kaupungistumisen odotetaan vahvistuvan. Kaupunkirakenne tiivistyy ja kasvaa painottuen kaupungin länsiosiin.

Kaupungin ylläpidossa on 173 liikuntapaikkaa, mikä on hieman alle 2/3 kokonaismäärästä. Eri liikuntapaikkoja ylläpitää kaupungissa kaupungin liikuntapalvelut ja kaupunki-infra. Liikuntapalvelut ylläpitää suurinta osaa liikuntapaikoista. Nyt laaditussa pitkän tähtäimen suunnitelmassa huomioidaan liikuntapaikkaverkosto kokonaisuudessaan, mutta kuntoarvio on tehty ja toimenpide-ehdotukset esitetty vain liikuntapalveluiden ylläpitämien liikuntapaikkojen osalta.

Liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) raportissa on nyt esitetty kolme erilaista visiota, joissa on huomioitu eri tulevaisuuden muutostekijöitä ja niiden vaikutuksia liikuntapaikkaverkkoon. Visiot painottavat erilaisia tulevaisuudenkuvia, jotka perustuvat FCG:n laatimaan tilannekuvaan. Ne osoittavat eri vaihtoehtoja liikuntapaikkaverkon kehittämisessä ja mitä ne käytännössä voivat tarkoittaa ja miten ne pohjautuvat tiettyihin arvovalintoihin. Kaikkia visioita ohjaa tilannekuva ja tulevaisuuden näkymät ja muuttujat kuten väestöennuste, kasvavat ja kehittyvät asuinalueet ja ilmastonmuutos.

Jokainen visio sisältää kuvauksen arvovalinnoista ja kehityssuunnasta sekä toimenpidesuunnitelman siitä, mitä uusia liikuntaolosuhteita rakennetaan, mitä olemassa olevaa korjataan tai uudistetaan ja mistä liikuntapaikoista luovutaan. Toimenpideohjelma sisältää arvion myös kustannusvaikutuksista.

Visio 1, Keskitetty liikuntapaikkaverkko

Liikuntapalveluiden rooli rajataan liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin. Samalla vähennetään kaupungin ylläpitovelvoitteita

siirtämällä/tarjoamalla osaa vastuista esimerkiksi kyläyhdistyksille tai muille kolmannen sektorin toimijoille, ja lisäämällä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Porvoo luopuu vähitellen niistä liikuntapaikoista, joiden käyttömahdollisuudet ovat heikentyneet tai jotka eivät enää vastaa olosuhteiden muutoksiin. Esimerkiksi talviliikuntaolosuhteiden (ladut, luonnonjäät) ylläpidosta luovutaan ja saariston retkikohteiden ja vieras- ja muiden laitureiden ylläpidosta vetäydytään vuoteen 2030 mennessä.

Visio 2, Terveyttä ja toimintakykyä edistävä liikuntapaikkaverkko
Liikuntapaikkaverkostoa tiivistetään hallitusti. Ylläpidosta luovutaan alueilla, joissa väestö vähenee tai joissa on päällekkäisiä olosuhteita. Kaupunki ylläpitää jäljelle jääviä liikuntapaikkoja nykytasolla ja turvallisesti, pyrkien poistamaan samalla korjausvelkaa. Lisäksi latuverkostoa ylläpidetään lumitilanteen salliessa erityisesti Kokkonniemen ja koulujen ympäristöissä. Saariston retkikohteiden ja vierasvene- ja muiden laitureiden ylläpidosta luovutaan asteittain vuoteen 2040 mennessä, ja vastuiden siirrosta neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin tahojen kanssa.

Visio 3, Mahdollisimman monipuolinen liikuntapaikkaverkko kaikille
Porvoon liikuntapaikkoja kehitetään siten, että ne tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia liikkua lähellä arkea, mutta myös korkeatasoisia olosuhteita tavoitteelliselle urheilulle ja kilpailutoiminnalle. Verkoston maantieteellinen kattavuus on tärkeää, mutta painopiste on laadussa, saavutettavuudessa ja eri käyttäjäryhmien tasapuolisessa huomioimisessa. Vaikka panostuksia tehdään kasvaville alueille, niin kylien liikuntaolosuhteiden säilyminen turvataan myös. Ainoastaan päällekkäiset, hyvin vähäisen käytön liikuntaolosuhteet poistetaan. Jäljelle jäävien liikuntapaikkojen laatua parannetaan. Talviliikuntaolosuhteita ylläpidetään sään salliessa, ja lumetettu latuverkko varmistaa hiihtomahdollisuudet myös lyhyinä talvijaksoina. Toimintakykyä ylläpitävää vesiliikuntaa mahdollistetaan entistä laajemmin uudella, läntisen Porvoon uimahallilla.

Apulaiskaupunginjohtaja

Merkitään liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) tiedoksi ja se huomioidaan tulevan talousarvion ja mahdollisen talouden vakauttamisohjelman valmistelussa.